

POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIUS

PAŽYMA

DĖL 2017 M. BALANDŽIO 23 D. NAUJŲ RINKIMŲ Į LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMĄ VIENMANDATĖJE ANYKŠČIŲ-PANEVĖŽIO RINKIMŲ APYGARDOJE NR. 49 POLITINĖS KAMPANIJOS FINANSAVIMO ATASKAITŲ PATEIKIMO IR PATIKRINIMO

2017 m. rugsėjo 20 d. Nr. 3-78 (1.2)

Vilnius

1. Politinės kampanijos finansavimo ataskaitų pateikimas

Pagal Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės (toliau – PKFFK) įstatymo 17 straipsnio 4 dalį, politinės kampanijos išdininkas Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai (toliau – VRK) pateikia Politinės kampanijos finansavimo ataskaitą (toliau – Ataskaita) ne vėliau kaip per 25 kalendorines dienas nuo rinkimų (pakartotinių rinkimų) galutinių rezultatų paskelbimo dienos (iki 2017 m. birželio 5 d.), jeigu politinės kampanijos dalyvis per politinę kampaniją gavo mažesnę kaip paskelbto praėjusių kalendorinių metų ketvirto ketvirčio 70 vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) dydžių pajamų sumą (57 610 Eur). Kartu su Ataskaitomis teikiami pajamas ir išlaidas pagrindžiantys dokumentai.

Savarankiškais 2017 m. balandžio 23 d. naujų rinkimų į Lietuvos Respublikos Seimą vienmandatėje Anykščių-Panevėžio rinkimų apygardoje Nr. 49 politinės kampanijos dalyviais buvo įregistruotos 7 politinės partijos, 5 jų iškelti kandidatai, 3 pretendentai į kandidatus ir 2 save išsikėlę kandidatai, iš viso – 17 savarankiškų politinės kampanijos dalyvių.

Iki 2017 m. birželio 5 d. Ataskaitas VRK pateikė 16 iš 17 politinės kampanijos dalyvių. Išsikėlęs kandidatas Mindaugas Pauliukas Ataskaitos nėra pateikęs. VRK informacinėje sistemoje M. Pauliuko Ataskaita pradėta pildyti, tačiau neužpildyta iki galo ir nepateikta. VRK Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriaus vyriausioji specialistė J. Latvienė ne kartą konsultavo, kaip pildyti Ataskaitą ir ragino ją pateikti.

Pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų 41 straipsnio 5 dalies 1 punktą, Ataskaitos, jos priedų bei pajamas ir išlaidas pagrindžiančių dokumentų pateikimas PKFFK įstatyme numatytais terminais yra viena iš rinkimų užstato grąžinimo sąlygų.

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 545 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad duomenų arba dokumentų nepateikimas pažeidžiant PKFFK įstatymo reikalavimus, kai tai padaro politinės kampanijos dalyvis ar politinės kampanijos išdininkas, užtraukia baudą politinės kampanijos dalyviui ar politinės kampanijos išdininkui nuo 140 Eur iki 600 Eur. Teisę

surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šį pažeidimą turi VRK pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.

Siūlymas

Negražinti rinkimų užstato M. Pauliukui.

Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo M. Pauliukui ar jo politinės kampanijos išdininkui už Ataskaitos nepateikimą.

2. Politinės kampanijos finansavimo šaltiniai

Politinių kampanijų finansavimo šaltiniai numatyti PKFFK įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje (politinių partijų) ir 8 straipsnio 1 dalyje (kitų savarankiškų politinės kampanijos dalyvių). Politinės kampanijos gali būti finansuojamos tik iš šių šaltinių:

- 1) politinės partijos lėšomis;
- 2) nuosavomis (asmeninėmis) kandidatų lėšomis;
- 3) pagal PKFFK įstatymą turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukomis politinei kampanijai;
- 4) iš bankų gaunamomis paskolomis (*galimos tik politinėms partijoms*);
- 5) palūkanomis už politinės kampanijos sąskaitoje esančias lėšas.

Ataskaitose nurodyta, kad iš viso politinei kampanijai finansuoti gauta 72 123,45 Eur pajamų. Didžiausią dalį pajamų – 41 453,09 Eur, t. y. net 57,48 proc. visų pajamų, sudaro politinių partijų lėšos ir politinių partijų gauti valstybės biudžeto asignavimai, panaudoti politinei kampanijai finansuoti. Antroje vietoje pagal gautas pajamas yra kandidatų nuosavos (asmeninės) lėšos – 25 624,36 Eur arba 35,53 proc. visų pajamų. Fizinių asmenų aukos sudaro 5 046 Eur arba 6,99 proc. visų pajamų (iš jų 607 Eur arba 0,84 proc. sudaro fizinių asmenų mažos aukos).

1 lentelė

Eil. Nr.	Lėšų šaltinis	Gauta suma, Eur	Procentas nuo visų pajamų
1.	Kandidato (kandidatų) nuosavos (asmeninės) lėšos, panaudotos politinei kampanijai	25 624,36	35,53
2.	Politinės partijos gauti valstybės biudžeto asignavimai, panaudoti politinei kampanijai finansuoti	25 196,90	34,94
3.	Politinės partijos lėšos, panaudotos politinei kampanijai finansuoti	16 256,19	22,54
4.	Fizinių asmenų aukos	4 439,00	6,15
5.	Fizinių asmenų mažos aukos	607,00	0,84
Iš viso:		72 123,45	100,00

4 savarankiški politinės kampanijos dalyviai pajamų gavo tik iš juos iškėlusiu politinių partijų lėšų, įskaitant politinės partijos gautus valstybės biudžeto asignavimus: politinė partija

„Drąsos kelias“ (1 500 Eur), Lietuvos lenkų rinkimų akcija-krikščioniškų šeimų sąjunga (17 196,90 Eur), Lietuvos socialdemokratų partijos kandidatė Auksė Kontrimienė (3 000 Eur) ir Partija Tvarka ir teisingumas (4 750 Eur).

Per politinę kampaniją gauta 5 046 Eur fizinių asmenų aukų. Daugiausiai fizinių asmenų aukų gavo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (3 000 Eur) ir Lietuvos centro partijos kandidatas Kristupas Augustas Krivickas (1 379 Eur). 13 savarankiškų politinės kampanijos dalyvių fizinių asmenų aukų negavo.

Daugiausiai kandidato nuosavų (asmeninių) lėšų politinei kampanijai skyrė Lietuvos centro partijos kandidatas K. A. Krivickas (19 422,08 Eur) ir Darbo partijos kandidatas Ričardas Sargūnas (1 450 Eur). 10 savarankiškų politinės kampanijos dalyvių kandidatų nuosavų (asmeninių) lėšų politinei kampanijai neskyrė.

2.1. Leistini aukų dydžiai

PKFFK įstatymo 10 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti aukų ir kandidatų nuosavų (asmeninių) lėšų politinei kampanijai dydžio ribojimai:

1) vienas fizinis asmuo per politinę kampaniją kiekvienam savarankiškam politinės kampanijos dalyviui gali suteikti auką, neviršijančią 10 VMDU dydžių. Bendra vieno fizinio asmens aukų savarankiškiems politinės kampanijos dalyviams suma per kalendorinius metus negali viršyti 10 procentų fizinio asmens už paskutinius praėjusius kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama po gegužės 1 dienos) arba už užpraeitus kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama iki gegužės 1 dienos). Į šiuos dydžius neįskaičiuojamos mažos fizinių asmenų aukos (kurių bendra suma vienam politinės kampanijos dalyviui neviršija 12 Eur) (2 dalis);

2) kandidatas vienmandatėje rinkimų apygardoje, į politinių partijų ir visuomeninių rinkimų komitetų keliamų kandidatų sąrašus įrašyti kandidatai ir referendumo iniciatoriai savo politinei kampanijai finansuoti gali suteikti auką, neviršijančią 20 VMDU dydžių (3 dalis).

Fiziniai asmenys, deklaravę turtą ir pajamas, kiekvienam savarankiškam politinės kampanijos dalyviui galėjo aukoti iki 8 230 Eur, nedeklaravę – iki 12 Eur. Per politinę kampaniją buvo gauta 4 439 Eur fizinių asmenų aukų (neskaičiuojant fizinių asmenų mažų aukų) iš 14 skirtingų asmenų ir 607 Eur fizinių asmenų mažų aukų. Nenustatyta, kad savarankiški politinės kampanijos dalyviai būtų priėmę fizinių asmenų aukas, viršijančias 10 VMDU dydžių sumą (didžiausia gauta auka 3 000 Eur).

Kandidatai nuosavų (asmeninių) lėšų politinei kampanijai galėjo skirti iki 16 460 Eur. Politinei kampanijai nuosavų (asmeninių) lėšų skyrė 7 kandidatai. Lietuvos centro partijos

kandidatas K. A. Krivickas savo politinei kampanijai skyrė didesnę nei 20 VMDU dydžių sumą, (plačiau 2.2 dalyje), kiti kandidatai šios sumos neviršijo.

PKFFK įstatymo 19 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad Valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – VMI) tikrina, ar aukotojai turėjo pakankamai pajamų aukai suteikti ir ar jos apmokestintos įstatymų nustatyta tvarka. 2017 m. rugpjūčio 30 d. VMI informavo (registracijos Nr. 1-1210(7.9)), kad visi daugiau nei 12 Eur politinei kampanijai aukoję fiziniai asmenys yra deklaravę savo turtą ir pajamas. Visi šie asmenys kartu su sutuoktinių gautomis pajamomis turėjo finansines galimybes ir šaltinį aukoms suteikti.

2.2. Dėl K. A. Krivicko lėšų, skirtų politinei kampanijai finansuoti

K. A. Krivickas savo politinei kampanijai finansuoti skyrė 19 422,08 Eur, t. y. 2 962,08 Eur daugiau nei PKFFK įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje numatytas didžiausias leistinas kandidato lėšų dydis.

VMI nurodė, kad *„išanalizavus šio asmens bei jo šeimos narių gautas pajams bei patirtas išlaidas, nenustatyta, kad išlaidos būtų viršijusios pajamas. Darytina išvada, kad Kristupas Augustas Krivickas turėjo pajamų savo politinei kampanijai finansuoti“*.

PKFFK įstatymo 10 straipsnio 3 dalis nenumato, kad pakartotiniame balsavime dalyvaujantys kandidatai savo politinei kampanijai galėtų skirti didesnę nei 20 VMDU dydžių lėšų sumą. Tačiau pastebėtina, kad to paties įstatymo 18 straipsnyje numatyta, kad kiti savarankiški politinės kampanijos dalyviai, ne politinės partijos, skolos įsipareigojimus turi teisę padengti tik iš nuosavų (asmeninių) lėšų. Nėra numatyta jokia išimtis kandidatams, kurie savo kampanijai paaukojo visą leistiną sumą, dėl skolos įsipareigojimų dydžio.

Peržiūrėjus K. A. Krivicko politinės kampanijos sąskaitos išrašą, nustatyta, kad iki rinkimų agitacijos kampanijos etapo pabaigos, kuomet galima priimti aukas politinei kampanijai iš kitų teisėtų finansavimo šaltinių, kandidatas į politinės kampanijos sąskaitą pervedė 11 775,11 Eur, t. y. neviršijo leistino kandidato nuosavų (asmeninių) lėšų dydžio. Likusi kandidato lėšų dalis (7 646,97 Eur) pervesta pasibaigus rinkimų agitacijos kampanijos etapui (po 2017 m. gegužės 6 d.), kuomet draudžiama priimti aukas, ir visa ši suma panaudota politinės kampanijos išlaidoms apmokėti.

2017 m. rugpjūčio 25 d. K. A. Krivickui išsiųstas paklausimas (registracijos Nr. 2-501(7.9)). 2017 m. rugpjūčio 28 d. gautame atsakyme (registracijos Nr. 1-1230(7.9)) K. A. Krivickas nurodė, kad VRK buvo informuotas, jog kandidatas, pateikęs į antrąjį rinkimų turą, savo politinei kampanijai gali skirti 30 proc. didesnę paramą. VRK Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriaus vyriausioji specialistė J. Latvienė telefonu kalbėjo apie tai, kad

25 proc. didinami pakartotiniame balsavime dalyvaujančių kandidatų išlaidų limitai. Galimai kandidatas ar jo politinės kampanijos įždininkas informaciją suprato neteisingai.

Administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad aukų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos įždininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo 150 Eur iki 860 Eur. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šį pažeidimą turi VRK pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.

Siūlymas

Atsižvelgiant į tai, kad pagal PKFFK įstatymo 18 straipsnį K. A. Krivickas su politine kampanija susijusius skolos įsipareigojimus būtų turėjęs padengti nuosavomis lėšomis, nepriklausomai nuo to, kiek savo kampanijai finansuoti skyrė jos metu, ir VMI išvadą, kad turėjo pakankamai pajamų savo politinei kampanijai finansuoti, siūloma netaikyti K. A. Krivickui atsakomybės už tai, kad politinei kampanijai finansuoti asmeninių (nuosavų) lėšų skyrė 2 962,08 Eur daugiau nei numatyta PKFFK įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje.

2.3. Nepriimtinių aukų gražinimas aukotojui

PKFFK įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudžiama naudoti politinėms kampanijoms gautas aukas, kurios neatitinka šio įstatymo reikalavimų. Jeigu tokios aukos buvo gautos ir aukotojas yra žinomas, politinės kampanijos įždininkas per 5 darbo dienas nuo tokios aukos gavimo dienos turi auką gražinti aukotojui, nurodydamas atsisakymo priimti auką priežastis. Jeigu aukotojas per 10 darbo dienų nenustatomas, politinės kampanijos įždininkas auką perveda į valstybės biudžetą.

Nenustatyta atvejų, kad politinės kampanijos dalyvių pateiktuose Aukų ir aukotojų sąrašuose būtų nurodytos priimtose aukos, kurios neatitinka PKFFK įstatymo reikalavimų. Tačiau 1 K. A. Krivicko nepriimtina auka (20 Eur) buvo gražinta aukotojui pavėluotai: ne per 5 darbo dienas, kaip numato PKFFK įstatymo 12 straipsnio 1 dalis, o per 7 darbo dienas. Taip pat auditorius turėjo pastebėjimų dėl 3 K. A. Krivicko priimtų mažų aukų teisėtumo (iš viso 29 Eur, plačiau pažymos 4.3 ir 4.4 dalyse).

Administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad aukų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos įždininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo 150 Eur iki 860 Eur. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šį pažeidimą turi VRK pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.

Siūlymas

Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo K. A. Krivickui ar jo politinės kampanijos įždininkui dėl pavėluoto nepriimtinos aukos gražinimo aukotojui (20 Eur, pavėluota 2 darbo dienomis).

3. Ataskaitose nurodytos politinės kampanijos finansavimo išlaidos

Bendros 2017 m. balandžio 23 d. naujų rinkimų į Lietuvos Respublikos Seimą vienmandatėje Anykščių-Panevėžio rinkimų apygardoje Nr. 49 politinės kampanijos išlaidos sudaro 80 301,66 Eur. Politinės kampanijos dalyviai Ataskaitose nurodė, kad daugiausiai – 73 626,42 Eur arba 91,69 proc. visų išlaidų – išleido politinei reklamai gaminti ir skleisti.

2 lentelė

Eil. Nr.	Politinės kampanijos išlaidos	Suma, Eur	Procentas nuo visų išlaidų
1.	Politinei reklamai	73 626,42	91,69
2.	Politinės kampanijos savanorių, politinės partijos ar kandidato atstovų rinkimams ar rinkimų (referendumo) stebėtojų ryšiui, maitinimui, apgyvendinimui ir transportui apmokėti	2 941,47	3,66
3.	Politinės kampanijos išdininko atlyginimui ir funkcijoms vykdyti	2 013,42	2,51
4.	Kitoms išlaidoms	891,50	1,11
5.	Nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, reikalingų vykdant politinę kampaniją,	450	0,56
6.	Politinei kampanijai naudojamoms transporto priemonėms nuomoti, eksploatuoti	378,85	0,47
	Iš viso:	80 301,66	100,00

Iš 73 626,42 Eur, kurie buvo išleisti politinei reklamai, daugiausiai, t. y. 34 253,95 Eur arba 46,52 proc. visų išlaidų politinei reklamai, buvo išleista periodinėje spaudoje skleidžiamai politinei reklamai. Mažiausia dalis išlaidų politinei reklamai (išskyrus politinę reklamą televizijoje, kur politinės kampanijos dalyviai nesireklamavo visai) išleista skleisti politinę reklamą radijuje – 4 250,83 Eur arba 5,77 proc. visų išlaidų politinei reklamai.

3 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidos politinei reklamai	Suma, Eur	Procentas nuo visų išlaidų reklamai
1.	Politinė reklama spaudoje	34 253,95	46,52
2.	Reklama internete	15 031,21	20,42
3.	Kitomis priemonėmis skleidžiama politinė reklama	10 122,32	13,75
4.	Išorinė politinė reklama	9 968,11	13,54
5.	Politinė reklama radijuje	4 250,83	5,77
	Iš viso:	73 626,42	100,00

3.1. Skolos įsipareigojimai

Ataskaitose nurodyti skolos įsipareigojimai sudaro 8 535,23 Eur. Iš šios sumos 300 Eur kaip skolos įsipareigojimus Ataskaitoje nurodė pretendentas į kandidatas Ričardas Krūminis, likusius 8 235,23 Eur – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga.

R. Krūminis pajamų negavo, todėl Ataskaitoje nurodyti skolos įsipareigojimai (atlyginimas politinės kampanijos išdininkui) sudaro 100 proc. jo politinės kampanijos išlaidų.

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Ataskaitoje nurodyti skolos įsipareigojimai sudaro 65,46 proc. visų Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos politinės kampanijos išlaidų (12 580,83 Eur). Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga už įvairias reklamos paslaugas liko skolinga 5 paslaugų teikėjams nuo 129,40 Eur iki 4 757,15 Eur. Pagal PVM sąskaitose faktūrose nurodytus mokėjimo terminus (nurodyta, kad apmokėti per 5-15 dienų), už suteiktas paslaugas Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga paslaugų teikėjams jau turėtų būti sumokėjusi.

Visi kiti politinės kampanijos dalyviai savo politinės kampanijos išlaidas apmokėjo iki Ataskaitų pateikimo VRK, kas reiškia, kad skolos įsipareigojimų jie neturi.

3.2. Politinės kampanijos išlaidų limitai

PKFFK įstatymo 14 straipsnyje nustatyta, kokios išlaidos pripažįstamos politinės kampanijos išlaidomis ir leistini politinės kampanijos išlaidų dydžiai. Pagal PKFFK įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 5 punktą, nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio viršijimas 10 ar daugiau procentų laikomas šiurkščiu įstatymo pažeidimu.

Didžiausias leistinas 2017 m. balandžio 23 d. naujų rinkimų į Lietuvos Respublikos Seimą vienmandatėje Anykščių-Panevėžio rinkimų apygardoje Nr. 49 politinės kampanijos išlaidų dydis buvo 19 000 Eur (į antrą turą patekusių kandidatų – 23 750 Eur).

Politinės kampanijos dalyviai Anykščių-Panevėžio rinkimų apygardoje išleido nuo 300 Eur iki 21 801,08 Eur, taigi nei vienas politinės kampanijos dalyvis nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio neviršijo.

4. Politinės kampanijos finansavimo ataskaitų patikrinimas

PKFFK įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad savarankiškų politinės kampanijos dalyvių, per politinę kampaniją gavusių mažesnę kaip 70 VMDU dydžių pajamų sumą (57 610 Eur), nepriklausomą patikrinimą organizuoja VRK. 2017 m. balandžio 23 d. naujų rinkimų į Lietuvos Respublikos Seimą vienmandatėje Anykščių-Panevėžio rinkimų apygardoje Nr. 49 savarankiškų politinės kampanijos dalyvių patikrinimas atliktas pagal 2016 m. lapkričio 23 d. sutartį Nr. 2016/11 23-1/S1-73-2016 su UAB „LEXIN auditas“ .

Nepriklausomam auditoriui buvo pateikta 12 iš 16 savarankiškų politinės kampanijos dalyvių Ataskaitų su pajamas ir išlaidas pagrindžiančiais dokumentais. Save išsikėlęs kandidatas M. Pauliukas Ataskaitos VRK nepateikė. 4 politinės kampanijos dalyvių (Lietuvos centro partijos, Lietuvos žaliųjų partijos, pretendenčių į kandidatus Ilonos Stasiūnės ir Loretos Graužinienės), kurie savo Ataskaitose nurodė negavę pajamų ir neturėję politinės kampanijos išlaidų, vykdant VRK 2017 m. birželio 13 d. sprendimą Nr. Sp-122, Ataskaitų patikrinimą atliko VRK Politinių partijų ir

politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriaus vyriausioji specialistė J. Latvienė. Pažeidimų nenustatyta. Pažyma apie atliktą patikrinimą patvirtinta VRK 2017 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. Sp-129.

Auditorius turėjo pastebėjimų 11 iš 12 tikrintų politinės kampanijos dalyvių, tačiau peržiūrėjus Auditorių ataskaitas dėl pastebėtų faktų, nustatyta, kad daugiausia pastebėjimų yra dėl klaidų: neteisingai nurodyti dokumentų rekvizitai, žiniaraštyje registruojant pajamas ir išlaidas, sumaišyti finansavimo šaltiniai (maža auka ar fizinio asmens auka, politinės partijos lėšos ar politinės partijos gauti valstybės biudžeto asignavimai ir pan.) ir išlaidų paskirtys, banko sąskaitų išrašai nepasirašyti banko darbuotojo, pateiktos, tačiau VRK informacinėje sistemoje neįregistruotos paslaugų teikimo sutartys ir pan.

4.1. Dėl politinės kampanijos sąskaitos naudojimo

PKFFK įstatymo 2 straipsnio 14 dalyje politinės kampanijos sąskaita apibūdinama kaip savarankiško politinės kampanijos dalyvio sąskaita, kurioje laikomos ir kaupiamos tik politinei kampanijai skiriamos lėšos ir iš kurios apmokamos politinės kampanijos išlaidos. 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prasidėjus politinei kampanijai, visos politinės kampanijos išlaidos gali būti apmokamos tik iš politinės kampanijos sąskaitoje esančių lėšų. Registruojantis savarankišku politinės kampanijos dalyviu, pagal to paties įstatymo 5 straipsnio 4 dalies 5 punktą teikiamas dokumentas, patvirtinantis, kad yra atidaryta nauja banko sąskaita, kuri bus naudojama kaip politinės kampanijos sąskaita, ir ne anksčiau kaip prieš 3 darbo dienas išduota pažyma, kad lėšų šioje sąskaitoje nėra.

Lietuvos centro partijos kandidato K. A. Krivicko Auditoriaus ataskaitoje dėl pastebėtų faktų pažymėta, kad su pagrindžiančiais dokumentais pateikti dviejų skirtingų banko sąskaitų išrašai, o politinės kampanijos lėšos laikytos trijose sąskaitose.

Kartu su K. A. Krivicko prašymu (gautas 2017 m. vasario 6 d.) registruoti savarankišku politinės kampanijos dalyviu pateikti dokumentai apie sąskaitą Nr. LT87 7044 0600 0814 2361, taigi tik šioje sąskaitoje galėjo būti kaupiamos lėšos politinei kampanijai finansuoti ir tik iš jos galėjo būti apmokamos politinės kampanijos išlaidos.

Patikrinus su Ataskaita pateiktus išlaidas ir pajamas pagrindžiančius dokumentus, nustatyta, kad pateiktas politinės kampanijos sąskaitos išrašas nuo 2017 m. vasario 6 d. iki 2017 m. gegužės 31 d. (paskutinė operacija 2017 m. balandžio 20 d., įplaukos ir išlaidos po 11 775,11 Eur, likutis 0,00 Eur) ir kitos K. A. Krivicko vardu atidarytos sąskaitos Nr. LT30 7044 0600 0810 0416 išrašas už tą patį laikotarpį (pradinis ir galutinis likutis 0,00 Eur, įplaukos ir išlaidos po 10 045,97 Eur, pirmoji operacija 2017 m. balandžio 24 d.). Dalis šiame išrašė nurodytų pajamų neabejotinai susiję su politine kampanija: „*Paremti K. Krivicko rinkiminę kompaniją*“, „*rinkiminė s-*

ta“, „Auka LRS rinkimams Anykščių Panevėžio vienmandatėje rinkimų apygardoje“. Taigi, politinei kampanijai finansuoti skirtingu metu naudotos dvi K. A. Krivicko vardu atidarytos sąskaitos.

Peržiūrėjus auditoriaus pateiktus patikrinimo metu gautus papildomus dokumentus, nustatyta, kad iš trečiosios sąskaitos (Nr. LT22 7044 0600 0142 6475) 2017 m. liepos 26 d. apmokėta 300,70 Eur suma UAB „Jovex“, t. y. po Ataskaitos pateikimo, todėl nelaikytina PKFFK įstatymo pažeidimu.

K. A. Krivickas VRK nurodė, kad sąskaita Nr. LT30 7044 0600 0810 0416 buvo naudota 2016 m. spalio 9 d. Seimo rinkimų politinės kampanijos metu kaip jo politinės kampanijos sąskaita, šioje sąskaitoje pasibaigus ankstesnei politinei kampanijai lėšų nebuvo. Tai atitinka VRK turimus duomenis. Taip pat kandidatas nurodė, kad „per neapsižiūrėjimą savo asmenines lėšas iš savo asmeninės sąskaitos esančios tame pačiame banke nurodydamas paramos paskirtį pervedė ne į naujai atidarytą sąskaitą Nr. LT87 7044 0600 0814 2361, bet į praėjusioje rinkimų kampanijoje naudotą, tačiau likusią neuždarytą rinkiminę sąskaitą Nr. LT30 7044 0600 0810 0416. Atkreiptu dėmesiu Jūsų dėmesį, kad vienu metu dvi sąskaitos nebuvo naudojamos. Tiesiog vienu metu per neapsižiūrėjimą buvo naudojama nuo praėjusios Seimo rinkimų kampanijos likusi neuždaryta, bet VRK deklaruota ir patikrinta K. A. Krivicko rinkimų sąskaita. Todėl pasibaigus rinkimų kampanijai ir teikiant finansinę ataskaitą auditoriui ir buvo pateikti dviejų rinkiminių sąskaitų išrašai“.

Banko sąskaitų išrašų duomenys patvirtina kandidato teiginį, kad, vienu metu naudota viena politinės kampanijos sąskaita: iš pradžių 2017 m. balandžio 23 d. rinkimų politinės kampanijos sąskaita, vėliau – 2016 m. spalio 9 d. rinkimų politinės kampanijos sąskaita.

Administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad kitoks, negu numatyta šio straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 dalyse, politinių kampanijų finansavimo tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos išdininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo 150 Eur iki 1 450 Eur. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šį pažeidimą turi VRK pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.

Siūlymas

Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo K. A. Krivickui ar jo politinės kampanijos išdininkui dėl dalies politinei kampanijai skirtų lėšų kaupimo ir dalies politinės kampanijos išlaidų apmokėjimo (10 045,97 Eur arba 46 proc. visų politinei kampanijai gautų lėšų) ne iš politinės kampanijos sąskaitos.

4.2. Pavėluotai pavišintos aukos

PKFFK įstatymo 10 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad politinės kampanijos išdininkas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo aukos gavimo dienos VRK interneto svetainėje skelbiamame viešame aukotojų sąrašė paskelbia aukotojo – fizinio asmens – vardą ir pavardę.

Pažeidžiant PKFFK įstatymo 10 straipsnio 6 dalyje nustatytą terminą, Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis pavėluotai paviėšino 10 fizinių asmenų mažų aukų, kurių bendra suma 120 Eur. Pavėluotai paviėšinti dienų skaičius – nuo 2 iki 5 dienų.

PKFFK įstatyme nenumatytas terminas, per kiek laiko turėtų būti paviėšintos politinių partijų lėšos ir politinių partijų gauti valstybės biudžeto asignavimai, panaudoti politinei kampanijai finansuoti. Vėliau kaip per 10 darbo dienų buvo paviėšintos šios lėšos:

4 lentelė

Eil. Nr.	Politinės kampanijos dalyvis	Pavedimų skaičius	Suma, Eur	Per kiek darbo dienų paviėšinta
1.	Lietuvos lenkų rinkimų akcija-krikščioniškų šeimų sąjunga	1	3 000,00	12
2.	Partija Tvarka ir teisingumas	1	2 000,00	14

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad aukų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos išdininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo 150 Eur iki 860 Eur. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šį pažeidimą turi VRK pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.

Siūlymas

Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžiui ar politinės kampanijos išdininkui dėl pavėluotai paviėšintų aukų (10 aukų, bendra suma 120 Eur).

4.3. Dėl kitų asmenų vardu pervestų aukų

Lietuvos centro partijos kandidato K. A. Krivicko Auditoriaus ataskaitoje dėl pastebėtų faktų pažymėta, kad priimtos kitų asmenų, ne aukotojų, pervestos aukos: po 12 Eur pervesta iš fizinių asmenų sąskaitų mokėjimo paskirtyje nurodant, kad tai yra kito fizinio asmens auka: iš R. S.¹ sąskaitos už S. Š. (2017 m. balandžio 27 d.) ir iš T. A. sąskaitos už M. J. J. (2017 m. gegužės 3 d.). Aukotojų ir aukas pervedusių asmenų pavardės nesutampa.

Primintina, kad PKFFK įstatymo 12 straipsnio 2 dalis draudžia politinių kampanijų dalyvius finansuoti per trečiuosius asmenis. Todėl patys aukotojai turėtų pervesti aukas. Peržiūrėjus pateiktus dokumentus, nustatyta, kad kitų asmenų aukas pervedę T. A. ir R. S. patys nėra aukoję K. A. Krivicko politinei kampanijai.

¹ Asmenų duomenys VRK žinomi, tačiau neatskleidžiami, kadangi mažų aukų aukotojai nenurodo: pagal PKFFK įstatymo 11 straipsnio 11 dalį, Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje nurodoma ir VRK interneto svetainėje skelbiama savarankiško politinės kampanijos dalyvio gauta mažų aukų suma, neišskiriant aukotojų.

Pagal PKFFK įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 1 punktą, politinės kampanijos dalyvio finansavimas šio įstatymo 12 straipsnyje numatytais nepriimtiniomis aukomis laikomas šurkščiu PKFFK įstatymo pažeidimu.

K. A. Krivickas, atsakydamas į VRK paklausimą, nurodė, kad „*prieš priimant aukas VISI (pabrėžiu VISI iki vieno) privatūs mažųjų aukų aukotojai fiziniai asmenys išdininko buvo patikrinami per specialią VMI sistemą ir tik gavus sistemos automatinį patvirtinimą, kad aukotojas atitinka įstatymo numatytus kriterijus, auka būdavo priimtina ir įtraukiama į registrą. Kiekvieno aukotojo duomenys buvo suvedami ir tikrinami per VMI patikros sistemą. Auditoriaus paminėti du aukotojai taip pat buvo patikrinti per VMI sistemą ir patvirtinti kaip priimtini ir tinkami*“.

Kandidatas, atsakydamas į VRK paklausimą, galimai suklydo. VRK informacinėje sistemoje registruojant aukas, didesnes nei 12 Eur, siūloma kreiptis į VMI, kad būtų patikrinta, ar aukotojas yra deklaravęs pajamas ir ar jo aukų suma per kalendorinius metus neviršija 10 procentų jo deklaruotų pajamų. PKFFK įstatymo 10 ir 11 straipsniuose numatyta speciali mažų aukų (iki 12 Eur) priėmimo ir apskaitos tvarka, kaip antai Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje nurodoma ir VRK interneto svetainėje skelbiama savarankiško politinės kampanijos dalyvio gauta mažų aukų suma, neišskiriant aukotojų (11 straipsnio 10 dalis), bendra vieno fizinio asmens aukų savarankiškiems politinės kampanijos dalyviams suma per kalendorinius metus negali viršyti 10 procentų fizinio asmens už paskutinius praėjusius kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų. Į šiuos dydžius neįskaičiuojamos mažos aukos (10 straipsnio 2 dalis). Aptariamasis mažas aukas registruojant VRK informacinėje sistemoje buvo patikrinta, kad išdininko nurodyti aukotojai (S. Š., M. J. J.) yra Lietuvos Respublikos piliečiai, kadangi per Seimo rinkimų politinę kampaniją gali aukoti tik Lietuvos Respublikos piliečiai, tačiau laikantis 10 ir 11 straipsnių nuostatų, šios aukos nebuvo tikrintos su VMI dėl aukotojų pajamų deklaravimo ir neviršijimo 10 procentų jų deklaruotų pajamų. Atkreiptinas dėmesys, kad VRK informacinėje sistemoje, registruojant banko išrašo ir pajamų registro duomenis, politinės kampanijos išdininkas aukotojais nurodė ne aukas pervedusius asmenis (R. S., T. A.), o asmenis, nurodytus mokėjimo paskirtyje (S. Š., M. J. J.).

Siūlymas

Atsižvelgiant į mažą aukų sumą (2 aukos po 12 Eur) ir tai, kad šias aukas pervedę asmenys (R. S., T. A.) patys turėjo teisę aukoti mažas aukas, nelaikyti, kad buvo bandoma K. A. Krivicko politinę kampaniją finansuoti per trečiuosius asmenis, o laikyti kad šios dvi aukos buvo priimtoms neteisėtai.

Svarstyti klausimą dėl atsakomybės taikymo K. A. Krivickui ar jo politinės kampanijos išdininkui dėl aukų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimo, t. y. 2 mažų aukų (bendra suma 24 Eur) neteisėto priėmimo, kadangi jos buvo pervestos ne pačių aukotojų.

4.4. Dėl aukų priėmimo pasibaigus rinkimų agitacijos kampanijos etapui

Lietuvos centro partijos kandidato K. A. Krivicko Auditoriaus ataskaitoje dėl pastebėtų faktų pažymėta, kad „*pasibaigus rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpiui, t. y. likus mažiau nei 30 val. iki rinkimų (pakartotinio balsavimo), 2017-05-07 gauta nepriimtina auka*“. Patikrinus K. A. Krivicko politinės kampanijos sąskaitos išrašą, nustatyta, kad gegužės 7 d. gauta 5 Eur auka iš fizinio asmens K. D.²

Pagal PKFFK įstatymo 10 straipsnio 10 dalį, pasibaigus rinkimų agitacijos kampanijos etapui, aukas politinei kampanijai priimti draudžiama. Pakartotinio balsavimo rinkimų agitacijos kampanijos etapas baigėsi 2017 m. gegužės 6 d. 1 val. Nuo to laiko aukas priimti buvo draudžiama.

Kandidatas VRK paaiškino, kad „*iždininko įsitikinimu minėto asmens auka buvo atlikta dar neįsigaliojus draudimui, t.t. 2017 05 05, penktadienį vakare, tačiau jau pasibaigus banko iš kurio sąskaitos buvo aukojama darbo laikui todėl gavėjo K. A. Krivicko bankas auką formaliai užfiksavo jau tik įsigaliojus draudimui*“.

Pagal banko sąskaitos išrašą K. D. auka pervesta iš SEB banko sąskaitos, t. y. ir politinės kampanijos sąskaita, ir aukotojo sąskaita yra tame pačiame banke. Paskambinus bendruoju SEB banko telefono numeriu, gauta informacija, kad atliekant pavedimą iš vienos SEB banko sąskaitos į kitą SEB banko sąskaitą, pinigai įskaitomi tą pačią dieną net ir savaitgalį. Todėl nėra patikimų duomenų, pagrindžiančių kandidato atsakymą, kad auka buvo pervesta penktadienį, nepasibaigus rinkimų agitacijos kampanijos etapui. Atsižvelgiant į mažą aukos sumą nebuvo oficialiai kreiptasi į SEB banką ar aukotoją.

Siūlymas

Atsižvelgiant į mažą aukos sumą (5 Eur) spręsti dėl tyrimo, ar auka nebuvo aukota pasibaigus rinkimų agitacijos kampanijos etapui, tikslingumo.

Svarstyti klausimą dėl atsakomybės taikymo K. A. Krivickui ar jo politinės kampanijos išdininkui dėl aukų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimo.

4.5. Išlaidų pripažinimas (nepripažinimas) politinės kampanijos išlaidomis

PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kokios turėtos išlaidos ir prisiimti įsipareigojimai pripažįstami politinės kampanijos išlaidomis, kaip antai nekilnojamojų ar kilnojamojų daiktų, reikalingų vykdant politinę kampaniją, nuomai (4 punktas), politinės kampanijos savanorių, politinės partijos ar kandidato atstovų rinkimams ar rinkimų (referendumo)

² Asmens duomenys VRK žinomi, tačiau neatskleidžiami, kadangi mažų aukų aukotojai nenurodo: pagal PKFFK įstatymo 11 straipsnio 11 dalį, Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje nurodoma ir VRK interneto svetainėje skelbiama savarankiško politinės kampanijos dalyvio gauta mažų aukų suma, neišskiriant aukotojų.

stebėtojų ryšiui, maitinimui, apgyvendinimui ir transportui (6 punktas), taip pat išlaidos kitoms PKFFK įstatyme nustatytiems reikmėms, susijusioms su politine kampanija (7 punktas).

Dėl Ataskaitose nurodytų išlaidų atitikties PKFFK įstatymo nuostatomis auditorius pateikė pastabas 4 politinės kampanijos dalyviams.

4.5.1. Lietuvos centro partijos kandidatui K. A. Krivicko Ataskaitoje dėl pastebėtų faktų nurodyta, kad *„pagal 2017 m. vasario 10 d. PVM sąskaitą – faktūrą AKA Nr. 002680 iš AKA Baltic, II buvo įsigyta balta palapinė ir smėlio krepšys. Kadangi su pagrindžiančiais dokumentais nebuvo pateikti prekių nurašymo aktai ar kiti dokumentai, auditorius negali patikimai įsitikinti ar išlaidos atitinka Įstatyme numatytą paskirtį“*. Išlaidų suma – 324 Eur.

Kartu su atsakymu į VRK paklausimą, K. A. Krivickas pateikė 2017 m. birželio 1 d. Palapinių nurašymo aktą, kuriame nurodyta, kad *„dėl ilgalaikio daugkartinio ir intensyvaus palapinių naudojimo, surinkimo, išrinkimo, transportavimo atšiauriomis oro sąlygomis (šlapdriba, vėjas ir kt.) palapinės visiškai nusidėvėjo: susilankstė konstrukcijos, išsitepė ir suplyšo. Dėl visiško palapinių nusidėvėjimo tolimesnis panaudojimas nebeįmanomas, todėl jos nurašomos“*.

Atkreiptinas dėmesys, kad šis aktas nebuvo pateiktas auditoriui tikrinimo metu ar susipažįstant su Auditoriaus ataskaita dėl pastebėtų faktų (ataskaita susipažinimui politinės kampanijos išdininkui pateikta 2017 m. liepos 27 d.).

Pagal PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 4 punktą, politinės kampanijos išlaidomis pripažįstamos išlaidos nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, reikalingų vykdant politinę kampaniją, nuomai, tačiau nenumatytas tokių daiktų įsigijimas. Toks reguliavimas galimai nustatytas dėl to, kad politinės kampanijos dalyvis gaudamas tikslines lėšas politinei kampanijai finansuoti neįsigytų kilnojamųjų ar nekilnojamųjų daiktų, kuriuos galėtų panaudoti ateityje ne politinės kampanijos tikslais. Kandidatas nenurodė, kodėl šios išlaidos apskaitytos kaip politinės kampanijos išlaidos.

Administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad išlaidų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos išdininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo 480 Eur iki 3 000 Eur. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šį pažeidimą turi VRK pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.

Siūlymas

Atsižvelgiant į Auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų, nepripažinti K. A. Krivicko politinės kampanijos išlaidomis išlaidų (324 Eur) palapinės ir smėlio maišų įsigijimui pagal 2017 m. vasario 10 d. PVM sąskaitą – faktūrą AKA Nr. 002680 iš AKA Baltic, II.

Svarstyti klausimą dėl atsakomybės taikymo K. A. Krivickui ar politinės kampanijos išdininkui už išlaidų apskaitos tvarkos pažeidimą.

4.5.2. Lietuvos liaudies partijos kandidato Egidijaus Baltušio Auditoriaus ataskaitoje dėl pastebėtų faktų pažymėta, kad E. Baltušio Ataskaitoje nurodytos 793,30 Eur išlaidos VRK už kandidato rinkimų užstatą.

PKFFK įstatymo 14 straipsnio 7 dalies 2 punkte nustatyta, kad išlaidos, skirtos rinkimų užstatui sumokėti, nelaikomos politinės kampanijos išlaidomis.

E. Baltušio politinės kampanijos išdininė, pastebėjusi kandidato padarytą klaidą, informavo kandidatą ir VRK. 2017 m. kovo 10 d. E. Baltušis pateikė VRK paaiškinimą (registracijos Nr. 1-470(4.26)). Jame nurodyta, kad 2017 m. vasario 17 d., mokant rinkimų užstatą, *„per neapsižiūrėjimą pavedimą atlikau iš savo rinkiminės sąskaitos <...>, o ne iš savo einamosios sąskaitos. Dėl šio susidariusio nesusipratimo, prašau jūsų užskaityti mano sumokėtą rinkimų užstatą, o pasibaigus rinkiminei kampanijai, jei bus surinktas minimalus balsų skaičius, prašau sumokėtą rinkimų užstatą sugrąžinti į mano asmeninę sąskaitą“*. Patikrinus kandidato politinės kampanijos sąskaitos išrašą, nustatyta, kad tą pačią dieną, t. y. 2017 m. vasario 17 d., E. Baltušis iš asmeninės savo sąskaitos atliko 800 Eur pavedimą į savo politinės kampanijos sąskaitą, iš kurios po to 793,30 Eur pervedė VRK už rinkimų užstatą.

Siūlymas

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos liaudies partijos kandidatas E. Baltušis rinkimų užstatui sumokėti skyrė savo asmenines lėšas ir per klaidą jį sumokėjo ne iš savo asmeninės, o iš politinės kampanijos sąskaitos (prieš tai iš asmeninės į politinės kampanijos sąskaitą pervedęs reikiamą sumą), netaikyti atsakomybės už PKFFK įstatymo 14 straipsnio 7 dalies 2 punkto nuostatos pažeidimą.

4.5.3. Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio Auditoriaus ataskaitoje dėl pastebėtų faktų nurodyta, kad *„už 37 Eur sumą įsigytos programavimo paslaugos, kurios galimai laikytinos ne su politine kampanija susijusiomis išlaidomis“*.

2017 m. rugpjūčio 18 d. VRK kreipėsi į Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdį (registracijos Nr. 2-488(7.9)). 2017 m. rugpjūčio 28 d. gautame atsakyme (registracijos Nr. 1-1200(7.9) nurodyta, kad *„Vytenio Škarnulio sąskaita <...> yra už programavimo paslaugas, kurios buvo reikalingos rinkti kandidatui L. Pakelčiui aukas <http://www.liberalai.lt/aukok> Anykščių-Panevėžio Seimo nario rinkimuose“*.

Siūlymas

Laikyti, kad Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio išlaidos programavimo paslaugoms (37 Eur), apie kurias pažymėjo auditorius, laikytinos politinės kampanijos išlaidomis ir atitinka PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 6 ir 7 punktų nuostatas.

4.5.4. Partijos Tvarka ir teisingumas Auditoriaus ataskaitoje dėl pastebėtų faktų nurodyta, kad: „įsigytos svečių maitinimo ir konferencijų salės nuomos paslaugos, tačiau nepateikti dokumentai, įrodantys, ar šios paslaugos skirtos politinės kampanijos savanoriams ar politinės partijos atstovams, todėl galimai laikytinos ne su politine kampanija susijusiomis išlaidomis“. Šių išlaidų suma sudaro 631,03 Eur.

Į Partiją Tvarka ir teisingumas kreiptasi 2017 m. rugpjūčio 21 d. (registracijos Nr. 2-490(7.9). Atsakymas gautas 2017 m. rugpjūčio 25 d. (registracijos Nr. 1-1185(7.9), jame nurodyta, kad „politinės kampanijos savanoriai buvo maitinami, kuomet politinės kampanijos metu rinko parašus ir vykdė rinkiminę agitaciją, patirtos maitinimo ir su juo susijusios išlaidos <...> pagrįstos PVM sąskaitomis faktūromis <...>. Pažymėtina, kad visos sąskaitos faktūros yra vizuotos partijos įgalioto atstovo Atsakingojo sekretoriaus Almanto Petkaus, nurodant, kad patirtos sąnaudos turi būti apmokamos iš rinkimų sąskaitos <...> todėl šių išlaidų paskirtis turėtų būti aiški“.

Siūlymas

Laikyti, kad Partijos Tvarka ir teisingumas išlaidos savanorių maitinimo paslaugoms (631,03 Eur), apie kurias pažymėjo auditorius, laikytinos politinės kampanijos išlaidomis ir atitinka PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 6 ir 7 punktų nuostatas.

4.6. Turtinių prievolių įgijimas neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu

PKFFK įstatymo 3 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad priimti aukas ir įgyti turtinių prievolių dėl išlaidų politinei kampanijai gali tik savarankiški politinės kampanijos dalyviai ir tik nuo jų registravimo savarankiškais politinės kampanijos dalyviais ir jų paskelbimo VRK interneto svetainėje dienos.

Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio Auditoriaus ataskaitoje dėl pastebėtų faktų pažymėta, kad iki registravimo politinės kampanijos dalyviu buvo įgytos turtinės prievolės. 2017 m. sausio 27 d. Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžiui už fotografavimo paslaugas pateiktas Daivos Blažiūnaitės prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvitas už 30 Eur. Savarankišku politinės kampanijos dalyviu Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis registruotas 2017 m. vasario 3 d., taigi prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvitas išrašytas 7 dienomis anksčiau nei registruotas politinės kampanijos dalyvis.

Administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad turtinių prievolių dėl išlaidų politinei kampanijai prisiėmimas neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu užtraukia baudą privalančių registruotis politinių partijų pirmininkams ar privalantiems registruotis asmenims nuo 600 Eur iki 5 800 Eur. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šį pažeidimą turi VRK pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.

Siūlymas

Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio pirmininkui dėl turtinių prievolių įgijimo neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu.

5. Politinės reklamos stebėseną

Politinės kampanijos dalyviai Ataskaitose nurodė išleidę politinei reklamai 73 626,42 Eur. Ataskaitų priede „Politinės kampanijos dalyvio ataskaita dėl politinės reklamos paskleidimo ir jos finansavimo šaltinių“ aprašyta politinės reklamos už 72 605,34 Eur (dalis (už 1 021,08 Eur) politinės reklamos nedetalizuota).

Viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijose nurodyta bendra politinės reklamos kaina – 57 582,13 Eur.

Ankščių-Panevėžio apygardos Nr. 49 rinkimų komisijos Stebėsenos grupė Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitoje nurodė 67 užfiksuotus politinės reklamos faktus už 27 052,65 Eur. Daliai užfiksuotos politinės reklamos stebėsenos grupėms nepakako duomenų nustatyti politinės reklamos kainą, todėl jos nenurodė arba nurodė simbolinę kainą.

Duomenų lyginimo (duomenys lyginti iš trijų šaltinių: politinės kampanijos dalyvių, viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų, politinės reklamos stebėsenos) apie paskleistą politinę reklamą metu nustatyti 300,70 Eur neatitikimai tarp UAB „Jovex“ priklausiančio laikraščio „Šilelis“ Viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijoje ir kandidato K. A. Krivicko Ataskaitoje pateiktų duomenų ir kad pretendentas į kandidatus Ričardas Krūminis Ataskaitoje nenurodė išlaidų už politinės reklamos skleidimą 2017 m. kovo 8 d. dienraščio „Sekundė“ numeryje (2017 m. kovo 9 d. UAB „ON Media“ PVM sąskaitos faktūros ON Nr. 0170383), suma 242,36 Eur.

2017 m. rugsėjo 21 d. VRK posėdžiui pateiktos pažymos dėl K. A. Krivicko ir R. Krūminio nedeklaruotų dalies politinės kampanijos išlaidų.

Pasiūlymai

1. Dėl Lietuvos centro partijos kandidato Kristupo Augusto Krivicko:

1.1. Atsižvelgiant į tai, kad pagal PKFFK įstatymo 18 straipsnį K. A. Krivickas su politine kampanija susijusius skolos įsipareigojimus būtų turėjęs padengti nuosavomis lėšomis, nepriklausomai nuo to, kiek savo kampanijai finansuoti skyrė jos metu, ir VMI išvadą, kad turėjo pakankamai pajamų savo politinei kampanijai finansuoti, siūloma netaikyti K. A. Krivickui atsakomybės už tai, kad politinei kampanijai finansuoti asmeninių (nuosavų) lėšų skyrė 2 962,08 Eur daugiau nei numatyta PKFFK įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje (pažymos 2.2 dalis).

1.2. Atsižvelgiant į mažą aukų sumą (2 aukos po 12 Eur) ir tai, kad šias aukas pervedę asmenys (R. S., T. A.) patys turėjo teisę aukoti mažas aukas, nelaikyti, kad buvo bandoma K. A. Krivicko politinę kampaniją finansuoti per trečiuosius asmenis ir laikyti kad šios dvi aukos buvo priimtose neteisėtai (pažymos 4.3 dalis).

1.3. Atsižvelgiant į mažą aukos sumą (5 Eur) spręsti dėl tyrimo, ar auka nebuvo aukota pasibaigus rinkimų agitacijos kampanijos etapui, tikslingumo. Svarstyti klausimą dėl atsakomybės taikymo K. A. Krivickui ar jo politinės kampanijos įždininkui dėl aukų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimo (pažymos 4.4 dalis).

1.4. Atsižvelgiant į Auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų, nepripažinti K. A. Krivicko politinės kampanijos išlaidomis išlaidų (324 Eur) palapinės ir smėlio maišų įsigijimui pagal 2017 m. vasario 10 d. PVM sąskaitą – faktūrą AKA Nr. 002680 iš AKA Baltic, IĮ. Svarstyti klausimą dėl atsakomybės taikymo už išlaidų apskaitos tvarkos pažeidimą (pažymos 4.5.1 dalis).

1.5. Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo K. A. Krivickui ar jo politinės kampanijos įždininkui dėl aukų tvarkos pažeidimo: pavėluoto nepriimtinos aukos grąžinimo (20 Eur, pavėluota 2 darbo dienomis) aukotojui (pažymos 2.3 dalis); dėl neteisėtai priimtų 3 mažų aukų (24 Eur pervedė ne aukojai, o kiti asmenys (pažymos 4.3 dalis), 5 Eur, gautų pasibaigus rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpiui (pažymos 4.4 dalis); dėl dalies politinei kampanijai skirtų lėšų kaupimo ir dalies politinės kampanijos išlaidų (10 045,97 Eur arba 46 proc. visų politinei kampanijai gautų lėšų) apmokėjimo ne iš politinės kampanijos sąskaitos (pažymos 4.1 dalis); dėl ne politinės kampanijos išlaidų apmokėjimo iš politinės kampanijos sąskaitos (pažymos 4.5.1 dalis).

2. Dėl išsikėlusio kandidato Mindaugo Pauliuko:

2.1. Negrąžinti rinkimų užstato M. Pauliukui, nes nėra VRK pateiktas Politinės kampanijos finansavimo ataskaitos bei išlaidas ir pajamas pagrindžiančių dokumentų (pažymos 1 dalis).

2.2. Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo M. Pauliukui ar jo politinės kampanijos įždininkui už Politinės kampanijos finansavimo ataskaitos bei išlaidas ir pajamas pagrindžiančių dokumentų nepateikimą (pažymos 1 dalis).

3. Dėl Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio:

3.1. Laikyti, kad išlaidos programavimo paslaugoms (37 Eur), apie kurias pažymėjo auditorius, laikytinos politinės kampanijos išlaidomis ir atitinka PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 6 ir 7 punktų nuostatas (pažymos 4.5.3 dalis).

3.2. Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžiui dėl pavėluotai pavišintų aukų (10 aukų, bendra suma 120 Eur) (pažymos 4.2 dalis) ir turtinių prievolių įgijimo neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu (30 Eur, 7 dienos iki registravimo) (pažymos 4.6 dalis).

4. Atsižvelgiant į tai, kad **Lietuvos liaudies partijos kandidatas E. Baltušis** rinkimų užstatui sumokėti skyrė savo asmenines lėšas ir per klaidą jį sumokėjo ne iš savo asmeninės, o iš politinės kampanijos sąskaitos (prieš tai iš asmeninės į politinės kampanijos sąskaitą pervedęs reikiamą sumą), netaikyti atsakomybės už PKFFK įstatymo 14 straipsnio 7 dalies 2 punkto nuostatos pažeidimą (pažymos 4.5.2 dalis).

5. Laikyti, kad **Partijos Tvarka ir teisingumas** išlaidos savanorių maitinimo paslaugoms (631,03 Eur), apie kurias pažymėjo auditorius, laikytinos politinės kampanijos išlaidomis ir atitinka PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 6 ir 7 punktų nuostatas (pažymos 4.5.4 dalis).

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė

Rimantė Ivaškovaitė